

картотека / ігри та вправи

Ігри та вправи до теми «Моя країна — Україна»

Це смарт-стаття, у якій картки з іграми та вправами згруповані за змістовими напрямками

Щоб скачати, дочитайте матеріал до кінця

Моя країна — Україна. Державні й народні символи

Дидактична вправа «Що я знаю про рідний край?»

Мета:

- збагачувати уявлення про державні й народні символи;
- виховувати бажання поповнювати знання про рідний край.

Діти стають кружка й за допомогою лічилки обирають того, хто розпочинає гру. Обраний гравець бере палицю й піднімає її вертикально, тримаючи однією рукою за кінець. Відтак називає слово, пов'язане з рідним краєм або з державними чи народними символами. Наступний гравець, перехопивши палицю вище від руки першого гравця, називає інше слово. По черзі перехоплюючи палицю, гравці мають дійти до її верхнього кінця. Якщо діти й далі можуть називати слова, палицю можна перевернути, щоб продовжити гру.

Мовленнєва вправа «Колись і зараз»

Мета:

- систематизувати та збагачувати уявлення дітей про сучасне й минуле України;
- виховувати ціннісне ставлення до історії рідного краю.

Дорослий читає речення. Якщо воно стосується минулого нашої держави, діти заводять руки позаду себе, якщо сьогоднішня — розводять у сторони.

- Стоїть хата з глиняними стінами та солом'яним дахом.
- Якщо із сіней увійти до світлиці, то з одного боку побачимо піч.
- Висока багатоповерхова споруда із залізобетону та скла вражає своєю красою й величчю.
- У дворі на каруселях бавляться діти. Поруч — парк для відпочинку.
- Між дверима й піччю стоїть кочерга, рогач та великий глек.

Мовленнєва вправа «Екскурсоводи»

Мета:

- розвивати зв'язне мовлення;
- виховувати відчуття гордості за рідний край.

Дорослий пропонує дітям уявити, що вони на екскурсії в музеї. Діти мають розповісти про традиції (або сучасність) рідного краю іноземним гостям, закінчивши такі речення:

- Наше місто — ... (*велике, гарне, зелене, чисте тощо*).
- У нашому місті багато ... (*вулиць, машин, людей*).
- У нашому місті можна побачити ... (*пам'ятники, замок, парк атракціонів...*).
- Жителі нашого міста ... (*будують, захищають, воюють, співають...*).
- Моя вулиця — ... (*широка, зелена, гарна, сучасна, вузька*).

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Мовленнєві вправи

Мета:

- ознайомлювати з прислів'ями країнознавчої тематики;
- формувати вміння добирати узагальнювальні слова.

Закінчи прислів'я. Діти мають закінчити прислів'я:

- Кожному мила ... (*своя сторона*).
- Добре тому, хто... (*у своєму домі*).
- Вдома й стіни ... (*зріють*).
- Де народився, там ... (*і згодився*).
- Всюди добре, а вдома ... (*найкраще*).

Назви одним словом. Діти мають назвати узагальнювальні слова для понять: День Святого Миколая, Новий рік, Різдво, Івана Купала —... (*свята*); березень, квітень, травень —... (*весняні місяці*), герб, гімн, прапор —... (*державні символи України*); фольклор, гончарство, лозоплетіння —... (*народна творчість*), веснянка, колядка, закличка — ... (*народні пісні*).

Моя країна — Україна. Народні іграшки

Мовленнєва вправа «Розкажи про іграшки»

Мета:

- закріплювати знання про народні іграшки;
- розвивати комунікативні здібності.

Діти мають закінчити словосполучення чи речення:

- У давнину ляльок плели із...; ліпили з...; вирізали з...; в'язали з...; шили з...

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

- Можна котити... Легко крутиться... Удвох можна гратися...
- М'які іграшки — це... Їх можна...
- Свищик — це...
- Гончар виготовляє іграшки з...
- Моя найулюбленіша народна іграшка — це...

Мовленнєві вправи

Мета:

- закріплювати знання про народні іграшки та майстрів, які їх виготовляють;
- розвивати мовлення.

Порівняй. Діти мають порівняти іграшки, які називає дорослий, і пояснити, чим вони схожі та чим відрізняються. Наприклад, півник дерев'яний і керамічний; керамічний і солом'яний коник; лялька з ниток і дерев'яна; лялька-мотанка і лялька Барбі тощо.

Назви. Діти мають назвати іграшки, які виготовляє різьбяр, гончар, швачка; музичні та свої улюблені іграшки, а також ті, які дошкільники хотіли б навчитися виготовляти власноруч.

Комунікативна ситуація «Поміркуй»

Мета:

- закріплювати знання про матеріали, із яких виготовляють різні іграшки;
- розвивати уяву, фантазію, мовлення.

Діти мають відповісти на запитання:

- Як можна цікаво гратися іграшковим керамічним посудом?
- Які змагання можна влаштувати, використавши дзигу?

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

- Які іграшки можна використати для організації театру?
- Іграшка — це лише дитяча забавка?
- Книжка — це іграшка?
- Чому солом'яними та глиняними іграшками потрібно гратися дуже обережно?
- Які предмети — це не іграшки?

Мовленнєва вправа «Казки та їхні персонажі»

Мета:

- систематизувати знання про українські народні казки та їхніх персонажів.

Діти мають назвати:

- персонажів казок «Рукавичка», «Коза-де-реза», «Солом'яний бичок», «Колобок»;
- казки, персонажами яких є Лисичка-сестричка, Колобок, Півник, Жабка-скрекотушка;
- казки, персонажі яких промовляли: «Я від бабусі втік»; «Бігла через місточок»; «Хто-хто в рукавичці живе?»; «Ваша мама прийшла, молочка принесла»;
- казки, у яких події відбуваються восени: «Ріпка», «Пан Коцький», «Рукавичка», «Лисичка-сестричка і Вовчик-панібрат», «Солом'яний бичок».

Моя країна — Україна. Свята

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Мовленнєва вправа «Яке слово зайве?»

Мета:

- збагачувати словник «святковою» лексикою;
- продовжувати ознайомлювати з символами, історією та традиціями відзначання українських народних свят.

Діти мають обрати із ряду слів зайве та пояснити свою думку:

- Різдво, колядки, кутя, вертеп, Новий рік.
- Святий Миколай, грудень, щедрівка, чемна поведінка.
- Паска, кутя, писанки, Христос Воскрес, весна.
- Млинці, Масниця, проводи зими, новорічна ялинка.

Мовленнєва вправа «Відгадай свято»

Мета:

- продовжувати ознайомлювати з традиціями відзначання українських народних свят.

Діти мають здогадатися, яке свято описує дорослий:

- Цього ранку чемні діти знаходять під подушками подарунки; їх дарує той, хто вночі спускається з неба.
- Це особливе свято, воно є днем народження Христа. Існують давні традиції святкування цього дня: господиня готує вечерю з 12-ти страв, обов'язковою серед яких є кутя, а діти співають обрядові пісні — колядки.
- Цього дня люди йдуть до церкви, щоб освятити паску та писанки.
- Цього дня дівчата плетуть вінки й пускають їх на воду. Уночі палять вогнище, через яке стрибають молоді люди.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Мовленнєва вправа «Закінчи речення»

Мета:

- розвивати уяву, мовлення.

Діти мають закінчити речення:

- Настав Новий рік і...
- Святий Миколай з янголятками...
- У переддень Різдва...
- На Великдень ми...
- Повертайтеся, пташки, щоб...
- На День матері я вирішив(-ла)...
- Хочу, щоб моя мама була завжди...
- Я знаю, що на Івана Купала...
- Цьогоріч на День Незалежності ми...

Мовленнєва вправа «Чомусики-питайлики»

Мета:

- вправляти в умінні логічно мислити, швидко ставити запитання, оцінювати правильність відповідей.

Варіант 1. Діти уявляють себе учнями в школі. Вони мають поставити вчителю якомога більше різних запитань, пов'язаних з якимось із народних свят. У ролі вчителя може виступати дорослий або хтось з дітей.

Варіант 2. Вихователь пропонує дітям по черзі уявити себе вчителем на уроці, а відтак придумати якомога більше цікавих запитання решті дітей про певне свято, оцінити правильність їхніх відповідей.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Моя країна — Україна. Рухливі ігри

Рухлива гра «Гуси»

Мета:

- розвивати спритність.

Діти вибирають з-поміж себе двох гравців: матінку й вовка. Матінка жене учасників гри — гусенят — у поле, а потім, усівшись на певній відстані, за лінією, яка називається городом, кличе їх:

- Гуси, додому!
- Задля чого?
- Вовк за горою!
- Що він робить?
- Гуси скубе.
- Які?
- Сірі! Сірі! Гуси волохаті, тікайте прямо до моєї хати!

Гуси біжать поза город, а вовк намагається кого-небудь зловити. Коли вовк зловить когось за лінією, то гуси «б'ють» його крилами, і піймане гусеня він не забирає. Пійманих же на шляху до городу забирає й садить усіх разом. Гру продовжують доти, доки вовк не зловить усіх гусей. Відтак останнє гусеня стає вовком і гру починають знов.

Рухлива гра «Панас»

Мета:

- розвивати спритність.

Варіант 1. Діти грають у кімнаті. Одній дитині дорослий зав'язує очі й ставить її біля порога. Решта дітей промовляють: «Панас, Панас! Не лови нас. На тобі коробочку груш, та мене не

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

воруш!». Відтак діти тихенько ходять по кімнаті, а Панас намагається піймати кого-небудь. Кого спіймає, той стає Панасом, і гру продовжують.

Варіант 2. Діти звертаються до Панаса, а він відповідає:

- Панасе, Панасе! На чому стоїш?
- На камені!
- Що продаєш?
- Квас!
- Лови курей, та не нас.

Панас починає ловити дітей. Кого з гравців спіймає, той стає Панасом.

Рухлива гра «Василь»

Мета:

- розвивати спритність, спонукати до фізичної активності.

За допомогою лічилки діти обирають того, хто виконуватиме роль Василя. Василь виходить до іншої кімнати. Решта дітей домовляються між собою, які рухи імітуватимуть перед ним (шити, рубати дрова, грати на скрипці, малювати, вишивати тощо). А відтак запрошують Василя і, рухаючись по колу, співають:

Ой Василю, товаришу, ну ж бо глянь ти на нас.
Чи вгадаєш, товаришу, яка праця в нас?
А як не вгадаєш, будемо карати,
Тоді будеш перед нами три дні танцювати.

Якщо Василь не вгадає, що показують діти, гра починається спочатку, а як відгадає, діти кричать: «Відгадав» і тікають, а Василь ловить їх. Спіймана дитина стає Василем.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Рухлива гра «Свято птахів»

Мета:

- розвивати спритність, спонукати до фізичної активності.

Варіант 1. Діти-птахи стоять на одному боці майданчика або біля однієї зі стін кімнати. Дорослий кличе їх повертатися додому — на інший бік майданчика чи до протилежної стіни кімнати. Він це робить тихо й повільно або голосно й швидко. Залежно від цього діти обирають і темп руху.

Варіант 2. Діти утворюють дві команди. Одна стоїть кружка, тримаючись за руки й утворюючи «ворітця». Решта дітей, що виконують роль птахів, «пролітають» крізь ці ворітця всередину кола й «вилітають» назовні. Почувши слово «коршун», діти в кружку опускають руки — закривають «ворітця». Діти, що опинилися поза колом вибувають з гри.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR